

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 708/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom, Klincová 35, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/168/2023 z 30. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) označeným uznesením najvyššieho súdu. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Rozsudkom okresného súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa sťažovateľ (poberajúci výsluhový dôchodok) proti Slovenskej republike a ministerstvu vnútra domáhal ochrany pred diskrimináciou, ktorá mala spočívať v zmene valorizácie výsluhových dôchodkov zákonom č. 185/2012 Z. z. (ďalej len „novela z roku 2012“), ktorým bol novelizovaný zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 382/2002 Z. z.“). Proti štátu bola žaloba zamietnutá z dôvodu, že prijatie zákona národnou radou nemôže byť posudzované podľa antidiskriminačného zákona. Vo vzťahu k ministerstvu vnútra bola žaloba zamietnutá vzhľadom na zistenie, že do prijatia novely z roku 2012 boli dôchodky výsluhových a starobných dôchodcov valorizované rovnako, no potom bola valorizácia výsluhových dôchodkov podmienená zvýšením funkčných platov. Tým však došlo

len k zmene spôsobu valorizácie a táto zmena sa týka všetkých výsluhových dôchodcov, čo vylučuje diskrimináciu, keďže odlišný spôsob valorizácie sa týka odlišných sociálnych oblastí. Okresný súd sa nestotožnil so sťažovateľom, ktorý za osobu v porovnateľnej situácii označil starobných dôchodcov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dôvodil, že práva a zákonné nároky poistencov vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), kým práva a zákonné nároky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov upravuje zákon č. 328/2002 Z. z. Ide teda o dve odlišné skupiny osôb, keď výsluhový dôchodok nie je dávka totožná so starobným dôchodkom, uvedené dávky nepokrývajú tú istú sociálnu udalosť a ani spôsob určenia ich sumy nie je totožný.

3. Rozsudkom okresného súdu bol zamietnutý návrh sťažovateľa na prerušenie konania pre účely rozhodnutia o predbežnej otázke Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej aj „SD EÚ“) o súlade novely zákona z roku 2012 s čl. 2 Zmluvy o založení Európskej únie. Okresný súd dospel k záveru, že v spore boli aplikované len vnútroštátne predpisy, čo vylučuje polozenie predbežnej otázky.

4. Na odvolanie sťažovateľa bol rozsudok okresného súdu rozsudkom krajského súdu potvrdený. Krajský súd sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu a zdôraznil, že už rozhodoval v obdobnej veci, keď dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, pričom jeho závery boli preskúmané uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/104/2018 a ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 269/2019. Krajský súd zdôraznil, že výsluhový a starobný dôchodok sú rozdielne kategórie ovládané rôznymi zákonmi. Za správny označil záver okresného súdu vo vzťahu k otázke prerušenia konania na predloženie prejudiciálnej otázky a zhodne konštatoval, že v predmetnej právnej veci nie je relevantná otázka komunitárneho práva.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP sťažovateľ namietal, že súdy bez riadneho zdôvodnenia neprerušili konanie pre účely požiadania SD EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke.

6. Ako vadu zmätočnosti spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe sťažovateľ označil to, že pre účely posúdenia diskriminácie všeobecné súdy neodôvodnene požadovali totožnosť situácie, nepostačovala porovnateľná situácia, tak ako ju označil.

7. Pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľ zaradil nesprávne právne posúdenie otázky týkajúcej sa tzv. komparátora, keď konajúce súdy nepovažovali za porovnateľnú skupinu poberateľov starobných dôchodkov a poberateľov výsluhových dôchodkov a tieto považovali za odlišné z dôvodu absencie totožnosti medzi oboma skupinami. V tejto súvislosti argumentoval, že pre ochranu pred diskrimináciou nie je nevyhnutná totožnosť porovnávaných subjektov, ale postačí ich obdobnosť.

8. Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, k dovolaniu podľa § 420 písm. e) CSP uviedol, že nie je dôvod odchyliť sa od už vyjadrených záverov v rozhodnutiach ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 206/08 či najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/104/2018, podľa ktorých účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, že vnútroštátny súd preruší konanie a predloží prejudiciálnu otázku SD EÚ takýto postup však môže navrhnúť. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku má len taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom

poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. V tomto kontexte najvyšší súd tiež konštatoval, že rozhodnutia súdov nižších inštancií neboli založené na aplikácii alebo interpretácii práva Európskej únie, a preto je návrh na prerušenie konania neodôvodnený.

9. K nedostatočnosti odôvodnenia najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ len polemizuje so závermi okresného a krajského súdu v časti týkajúcej sa požadovaného prerušenia konania, pričom okresný súd jasne uviedol, že vec sa netýka práva Európskej únie. Toto odôvodnenie vyhodnotil ako stručné a zrozumiteľné. Najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ považoval rozhodnutia okresného a krajského súdu za arbitrárne aj pre nedôvodnú požiadavku totožnosti porovnávaných právnych úprav. K tomu najvyšší súd odkázal na to, že krajský súd vychádzal z jeho rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/104/2018 v obdobnej veci, a ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 269/2019, ktorým preskúmaval toto rozhodnutie, uviedol, že zmena valorizácie sa týka všetkých výsluhových dôchodkov, a preto nie je diskriminačná a nemožno ju porovnávať so starobnými dôchodkami, keďže ide o rozdielne systémy.

10. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolací súd uviedol, že aj napriek snahe autenticky porozumieť textu dovolania dospel k záveru, že sťažovateľ v ňom nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení založil odvolací súd svoje rozhodnutie a zároveň ktorá nebola v praxi dovolacieho súdu riešená. Z toho dôvodu túto časť dovolania odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta nesprávnosť záveru dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu nevymedzenia právnej otázky. V tejto súvislosti uvádza, že presne a striktnie definoval nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a súčasne jasne definoval, v čom spočíva jeho nesprávnosť. Konkrétne ide o požiadavku totožnosti komparátorov.

12. Ďalej sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd vo vzťahu k namietaným vadám zmätočnosti napadnuté uznesenie neodôvodnil vo vzťahu k podstate súdneho sporu ani k návrhu na prerušenie konania, čím vlastne ignoroval vymedzený dovolací dôvod.

13. Okrem toho sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje argumentáciu prezentovanú pred všeobecnými súdmi. Opätovne tvrdí, že jeho vec mala byť predložená SD EÚ a že novelou zákona z roku 2012 došlo k jeho diskriminácii oproti dôchodcom poberajúcim starobný dôchodok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Predovšetkým treba uviesť, že vo všetkých inštanciách všeobecného súdnictva už boli riešené aj aktuálnym sťažovateľom predstreté otázky so záverom, že prijatím novely zákona z roku 2012 nedošlo k diskriminácii žalobcu, ktorý bol v obdobnom postavení ako sťažovateľ. Tieto predchádzajúce rozhodnutia, rovnako krajského a aj najvyššieho súdu, boli predmetom posúdenia ich súladu s rovnakými ústavnými právami, aké sťažovateľ namieta v tejto ústavnej sťažnosti. I v predchádzajúcom konaní bol žalobca a sťažovateľ zastúpený tým istým advokátom.

Argumentácia z predošlých konaní (7 Cdo/104/2018, 5Cdo/104/2022) bola predmetom posúdenia ústavného súdu v konaniach sp. zn. II. ÚS 269/2018 a III. ÚS 453/2023. Vzhľadom na to, že ide o rovnaké právne veci, nie je dôvod odchyliť sa od skôr prijatých záverov ani v teraz prejednávanom prípade.

15. Pokiaľ ide o námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, rozhodujúce je, že argumentácia všeobecných súdov je vystavaná na spomenutých predchádzajúcich rozhodnutiach. V týchto bol vyargumentovaný záver, že zmena valorizácie výsluhových dôchodkov novelou z roku 2012 nebola v rovine podústavného práva, ale ani v rovine uplatnených ústavných práv diskriminačná vo vzťahu k valorizácii starobných dôchodkov a nebol dôvod na to, aby sa všeobecné súdy obrátili s predbežnou otázkou na SD EÚ. Odkaz na predchádzajúce rozhodnutia je bežný argumentačný nástroj a z jeho použitia nemožno vyvodiť záver o nedostatočnosti odôvodnenia. Preto záver najvyššieho súdu o tom, že rozhodnutím krajského súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by sťažovateľovi znemožnil uskutočňovanie jeho procesných práv v miere porušenia práva na spravodlivý proces, nemožno považovať za mylný a tak rozporný s ústavnými právami sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu.

16. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke o nesprávnosti záveru najvyššieho súdu, ktorý sa odmietol zaoberať ním položenou právnou otázkou, je potrebné uviesť, že pre rozhodnutie o žalobe sťažovateľa rozhodná otázka už bola vyriešená v uzneseniach najvyššieho a ústavného súdu (7Cdo/104/2018, 5Cdo/104/2022 a II. ÚS 269/2019, III. ÚS 453/2023). Sťažovateľ, zastúpený tým istým právnym zástupcom, však správnosť týchto rozhodnutí pri podaní dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vôbec nekonfrontoval a obmedzil sa len na konštatovanie, že pre vec bolo rozhodné posúdenie otázky, či na posúdenie diskriminácie je rozhodná totožnosť alebo obdobnosť porovnávaných subjektov. Takáto formulácia právnej otázky je celkom nekonkrétna, lebo je bez vzťahu k otázke riešenej všeobecnými súdmi, ktorých záver bol postavený na odlišnosti výsluhových a starobných dôchodkov. Tento aspekt však v argumentácii sťažovateľa celkom absentoval.

17. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Takéto vymedzenie dovolacej otázky však v dovolaní sťažovateľa celkom absentovalo. Preto záver najvyššieho súdu vo vzťahu k dovolaniu sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je rozporný s jeho ústavnými právami podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu.

18. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, treba uviesť, že ide o zásady, ktoré nemôžu byť zásadne priamo aplikovateľné v individuálnych záležitostiach (III. ÚS 383/2016).

19. Namietané porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe sťažovateľ odvodzuje len od toho, že valorizačný systém výsluhových dôchodkov je iný ako pri starobných dôchodkoch. Z tohto rozdielného prístupu, hoc aj valorizačná schéma výsluhových dôchodkov môže byť menej priaznivá, však nemožno dospieť k žiadnemu samostatne udržateľnému argumentu o porušení základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy.

20. Zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a čl. 26 paktu má vo vzťahu k ostatným právam garantovaným či už dohovorom, alebo paktom akcesorický charakter. Preto sa porušenia tohto zákazu možno domáhať len v súvislosti s porušením iného práva, či už podľa dohovoru, alebo podľa paktu. To vylučuje aj možnosť porušenia (len z dôvodu systematického zaradenia v texte) samostatne konštruovaných zákazov diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a čl. 26 paktu.

21. V prerokúvanej veci nemožno uvažovať o porušení základného práva na právnu pomoc v konaní podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, keďže sťažovateľovi bola zjavne riadne poskytnutá právna pomoc v konaní prostredníctvom ním zvoleného právneho zástupcu. Obdobne nemožno uvažovať o porušení práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, pretože argumentácia sťažovateľa porušenie tohto základného práva neindikuje, keďže neobsahuje žiadny náznak neprípustného zvýhodnenia protistrany súdom ktorejkoľvek inštalácie.

22. Na základe uvedených záverov je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu